

Zij zijn zoo puur als gouden dagen; en *kunnen* niet anders zijn. En hoe zou dan mogelijk zijn dat zij als ze hun personen, portretten, in landschappen staande, schilderden — niet in dat zelfde landschap een andere uiting vonden, van 't karakter van den man, of van de vrouw die zij gaven.

Bewust of onbewust, wat geeft dat?

Veel onbewuste dingen zijn grooter menigmaal dan de zoogezegde bewuste en gewetene. En in verzen zijn dingen die, naderhand en later niet verklaard kunnen worden, de meest sublieme.

Alsof dan op-gegaan was tot zoo hooge hoogten, en tot zoo zilveren en klare muzieken, dat die later, teruggevallen eenmaal, nooit meer gehoord worden; nooit meer te vinden zijn.

En dat er niets overblijft dan een verwondering die blind is van dat te vele licht, en dat te vele geluid.

* * *

Rozen. Naar een aquarel in het bezit van mevrouw A. Reich—Timmers te Amsterdam.

Er zijn in de Midden-eeuwen dan ook de twee soorten landschappen van de twee soorten verbeelding.

Er zijn de donkere dagen, met de wolken als hartstochten, altijd, altijd na elkaar, met de geconsulvioneerde bergen en wateren; met de geluiden die niet zacht, o, niet teeder — maar als handen van vlammeende kleuren door zware en doffe misten;

En op den voorgrond 'n groote Christus, alleen, alleen,

Want wat zijn d'andere die bij dien aan 't kruis-gehangene staan, anders dan zijn verschrikkingen, eens; nog eens zijn vreezen:

De Christus van Matthias Grünewald, meer naar openbaringen dan naar teedere en liefde-volle evangelies;